

Pohjanmaan kauppakamarin näkemys toimenpiteistä, joilla koronapandemian vaikutus talouteen minimoitaisiin

Rajoitusten asteittainen poisto

”Rajoituksia on alettava varovasti purkamaan. Jos ei niin seuraamukset ovat pahemmat, kuin niiden hyödyt.” (yritysjohdaja, BP 4/2020)

Jokainen viikko eristäytymistä maksaa Suomelle 1,2 miljardia euroa menetettyä talouskasvua Keskuskauppakamarin laskelmien mukaan. Elinkeinoelämään vaikuttavista rajoituksista on luovuttava asteittain mahdollisimman nopeasti virustilanteen salliessa.

Yhteiskunnan on mahdollista päästä sekä parempiin terveydellisiin lopputuloksiin että vähäisempään tuotannon alenemaan laajamittaisen testaamisen strategialla verrattuna laajamittaiseen eristäytymiseen. Strategiana testaa, jäljitä, hoida – ja poista rajoituksia mahdollisimman pian asteittain. Testaus- ja analyysikapasiteetti on yksityisen sektorin yhteistyön hyödyntämisellä mahdollista skaalata yli 10 000 testiin päivässä.

Keskuskauppakamarin exit-strategian mukaisesti ensi vaiheessa ja kiireellisesti olisi avattava alakoulu normaaliin toimintaan. Myös ravintoloiden osittainen ja asteittainen avaaminen aiempaa päätettyä nopeammin olisi kannatettavaa. Valmiuslain nojalla annettu asetus mahdollistaa ravintoloiden maantieteellisesti eri tahdissa avaamisen. Ainakin maan osissa, joissa ei ole epidemiaa, ravintoloita voitaisiin avata saman tien. Asteittain avaamisen muita välineitä on buffet-tarjoilun kieltäminen toistaiseksi, maksimiasiakasmäärän tiputtamisen etäisyyksien vaalimiseksi, tarjoiluhenkilökunnan kasvomaskien käyttö sekä alkoholianniskelun rajoitukset, joiden avulla voidaan avata ensin ruokaravintolat.

Verotus

”Tasavertainen tuki verotuksen kautta, tuet eivät saa vääristää tulevaa kilpailua yritysten välillä.” (yritysjohdaja, BP 4/2020)

Kaikille yrityksille tulisi mahdollistaa omalla ilmoituksella koroton eräpäivän siirtäminen jo määrättyjen yhteisöveron ennakoiden osalta kuudella kuukaudella eteenpäin. Tämä antaisi yrityksille aikaa uudelleen arvioida koronapandemian vaikutuksia verotettavaan tulokseen ja hakea mahdollisesti muutosta ennakoveroihin.

Yritysten on myös voitava omalla ilmoituksellaan siirtää oma-aloitteisten verojen, kuten arvonlisäveron ja työntekijöiden tuloveron ennakonpidätysten, tilitysten määräpäiviä kuudella kuukaudella eteenpäin.

Yritysten kassan riittävyden turvaamiseksi yritysverotusta on muutettava määräaikaaisesti niin, että vuonna 2020 on mahdollisuus myös takautuvaan tappiontasaukseen (ns. carry back). Mallissa yritys saisi takautuvasti vähentää vuodelle 2020 ennakoitua tappiota vuoden 2019 voitostaan erikseen säädettävään enimmäismäärään (esim. 2 M€) asti. Näin yritys saisi veronpalautusta viime vuodelta maksamistaan veroista, mikä vahvistaisi sen selviytymiskykyä koronakriisin yli.

Työnantaja- ja eläkemaksut sekä työlainsäädännön joustot

”Miksi ei voimakkaammin ajeta esim. eläkemaksujen ja muiden sosiaalimaksujen kattamista valtion budjetista määrääjäksi? Tämä ei vaatisi käsittelyresursseja ja olisi tukea suhteessa työpaikkojen määrään?” (yritysjohdaja, BP 4/2020)

Työnantaja- ja eläkemaksujen helpotukset auttavat tasapuolisesti kaikkia yrityksiä alaan katsomatta ja ne voidaan jakaa nopeasti.

Ehdotamme, että yritysten työllistämiskustannusten alentamiseksi valtio maksaisi yksityisen sektorin työnantajien puolesta työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksun ajalta 1.6.-31.12.2020.

Yrittäjien taloudellisen ahdingon helpottamiseksi valtion tulisi myös maksaa yrittäjien YEL-vakuutusmaksut ajalta 1.6.-31.12.2020. YEL-työtulot pidetään ennallaan.

Lisäksi tulee pohtia sitä, että valtio kantaisi väliaikaisesti työntekijöiden sairauspoissaolojen kustannuksia ensimmäisten epidemiakuukausien osalta.

Työlainsäädännön joustoja tulisi jatkaa vuoden loppuun. Nyt ei ole nähtävissä, että akuutti kriisi olisi ohi kesäkuun loppuun mennessä, vaan yritysten vaikeudet tulevat jatkumaan pitkälle syksyyn.

Suora tuki

”Det borde finnas mera direkta stöd till företagen.” (yritysjohdaja, BP 4/2020)

Moni elinkelpoinen yritys kärsii väliaikaisesta vakavasta kassavirran tyrehtymisestä, joka vaarantaa yrityksen liiketoiminnan jatkuvuuden. Kysynnän romahtaminen on ajanut erityisesti palvelualan yritykset ahdinkoon ja romahduttanut tuotantoa eri yrityksissä. Erityisen voimakkaasti kärsivät pk-yritykset, mutta vaikutukset osuvat kaikenkokosiin yrityksiin. Business Finlandin ja ELY-keskuksen kehittämisavustukset ovat hyviä, mutta ne eivät auta ja sovellut kaikille yrityksille.

Monissa pk-yrityksissä puskurit ovat pienet ja kyseessä on myös pääomaongelma, johon auttaa vain suora tuki. Yrityksille tulisikin olla saatavilla suoraa tukea, jota maksettaisiin niiden kiinteiden kulujen ja henkilöstökulujen perusteella. Yrityksille tulisi korvata osa niiden kiinteistä kuluista ja henkilöstökuluista sen perusteella, miten ne ovat menettäneet liikevaihtoa koronaepidemian vuoksi. Tuen piirissä olisivat kaikkien alojen yritykset. Nyt suoraa tukea on luvattu vain ravintola-alalle, mutta kaikilla toimialoilla (erityisesti henkilöliikenne, tapahtuma-ala ja luovat alat) on ongelmia.

Elvytys

”Nyt pitää huolehtia, että edes ne rattaat, jotka pyörivät tällä hetkellä, niin jatkavat pyörimistä, ja mikäli suunniteltuja investointeja ei käynnistetä, niin kaikki rattaat pysähtyy.” (yritysjohdaja, BP 4/2020)

Akuutin kriisin jälkeen on aloitettava taloutta elvyttäviä toimenpiteitä, jotta kriisin pitkäaikaiset haittavaikutukset koko yhteiskunnalle minimoidaan.

Valtion ja kuntien pitää toteuttaa julkisia hankintojaan etupainotteisesti, mikä turvaa monen yrityksen toimintaa ja pitää markkinan elävänä kriisin yli.

Koronan aiheuttama isku Suomen talouteen on kova ja suhdanne-elvytyksen keskiöön on laitettava investoinnit infraan. Suomi elää ja elpyy viennistä. Viennin edellytys on hyväkuntoinen liikenneinfra. 2,5 miljardin euron korjausvelka takaa, että kohteita elvytykselle löytyy eri puolilta Suomea.

Akuutin kriisin päätyttyä, ravintoloiden avauduttua uudestaan, tulee hallituksen tukea ravintola-alan työllisyyttä sekä ravintolapalveluiden kulutusta laskemalla ravintolapalveluiden sekä anniskelun alv-kanta 10 prosenttiin.

Palvelualaa on elvytettävä korottamalla kotitalousvähennyksen korvausastetta ja puolittamalla omavastuu.

Lisätietoja antavat:

Johtaja Paula Erkkilä, paula.erkkila@ostro.chamber.fi, puh. 044 781 0704

Toimitusjohtaja Juha Häkkinen, juha.hakkinen@ostro.chamber.fi, puh. 0500 561 036

POHJANMAAN KAUPPAKAMARI | ÖSTERBOTTENS HANDELSKAMMARE

Raastuvankatu | Rådhusgatan 20, 65100 Vaasa | Vasa

Runeberginkatu | Runebergsgatan 11, 68600 Pietarsaari | Jakobstad

Ristirannankatu | Ristrandsgatan 1, 67100 Kokkola | Karleby

p. (06) 318 6400 | www.ostro.chamber.fi